

tam ob deroči, krvaveči Soči, njegova duša pa se raduje pri Niem, ki je vstajenje in življenje!

Na italijanski fronti je bil dne 2. aprila zjutraj težko zasipan od sneženega plaza deseterik Andrej Filipič iz Spodnjega Kamensčaka p. Ljutomeru. Zasipanih je bilo več mož, med temi je bil tudi Filipič. Storil je težko smrt pod srogom. V 21. letu mu je odvzeto njegovo cvetoče življenje. Ravno dne 15. aprila 1917 bi bilo dve leti, kar se je boril za domovino. Bil je vti mladenič ter z vsemi ljudmi prijazen. Vse žaluje za njim.

Iz Laznice pri Mariboru se nam piše: Vojni kurat č. g. Letonja je pisal na Laznico, da je padel dne 17. prosinca t. l. na ruskem bojišču od sovražne krogle v glavo zadet Andrej Lešnik, najstarejši sin občespostovane Lešnikove obitelji. Kakor je nekoč poročala „Straža“, ima družina Sauerl iz Lembaha sedem sinov-vojakov. Nedavno je došlo tej družini žalostno poročilo, da je v Tridentu v epidemični bolnišnici umrl za kužno boleznijo najmlajši sin Avgust. Ko sem slišal ti žalostni novici, bilo mi je neznožno težko pri srcu. Draga rojaka, tovariša in prijatelja! Žalostni konec Vama je bil usojen, daleč od doma in svojecev, ki so važu ljubili. Dragi Andrej! Spominjam se dneva, ko so mi v vaši hiši povedali žalostno novico. Sam sem prikrival grenko bol, ko sem tolažil svojo mater in sestre, ki so se jim oči kopale v solzah. Saj vem, da te ne morejo pozabiti. Bil si stebel gospodarstva, delaven in skrben, narodno zaveden fant, da te je vse rado imelo. V družbi fantov si bil vedno najvselejše in najbolj zabaven in vsi, ki so te poznali, občutijo sedaj tvojo izgubo. Ko sem pred desetimi leti tebi, dragi Avgust, svému birmancu, v lembaški cerkvi držal roko na ramo, pač nisem slutil, da te mi tako mladega, nežnega, komaj 18letnega fantiča smrt ugrabi. Najmlajši izmed sedmero bratov si moral ti dati življenje na oltar domovine. Za teboj žaluje si volasi oče, ki si mu bil opora pri delu, po tebi vzdihujejo ljubeča mati in sestre. Draga prijatelja! Hladno postleho so vama postleli. Eden spi v daljnih Karpatih, drugi v daljnem Tridentu. Vendar roma vsak večer tiha misel tje v daljne kraje, iskati dva kupčka zemlje, vajina grobova. Spavajta mirno in pokojno, vsi važi bodemo imeli v svetlem spominu.

Iz Studenic pri Poljčanah: Prežalostno novico so dobili starši Franc in Marija Jug iz južnega bojišča, da je dne 18. aprila padel njih ljubljenski sin Franc. Bil je od začetka vojske kot sanitelj in si je s svojo hrabrostjo zaslužil bronasto in srebrno kolajno II. razreda in dne 1. aprila je bil povišan v narednika. Za njim žalujejo starši, ki so darovali pet sinov cesarju, izmed katerih so že trije darovali svojo kri za domovino.

Črnovojniki Anton Stočko nam piše: Dne 15. marca je umrl, v prsa zadet od sovražne krogle, K. Nanut, pridni Slovenec od S. v. Andraž pri Gorici. Služil je pri 97. pešpolku kot pionir. Žalostno je bilo gledati njegovo drobno dečico in mlado ženo na sliki. Pokopan je na vojaškem pokopališču blizu Bitoneagra v Rumuniji.

Dne 19. aprila je v rezervni bolnišnici v Gradcu umrl Lovrenc Bohinec iz Cvena pri Ljutomeru. Bil je pridni in delaven mladenič, star šele 24 let. Umorila ga je pri vojakih pljučnica.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Mirovno gibanje.

Miru si želi ves svet. To se ne da utajiti. Številni tisti ljudje, ki bi danes resno zahtevali nadaljevanje vojske, je prav malo in še tisti imajo povečini sebične in koristolovne namene. Pomanjkanje živil in vsega, kar je potrebno k življenju, veliki stroški, vse to in še marsikaj drugega vpliva na razpoloženje ljudstev ohlajevalno in pomirjevalno. Toda, kje je še mir! Nekaj časa se je upalo, da bo vsaj Rusija pripravljena skleniti poseben mir z Avstrijo. Poročila pa, ki prihajajo iz inozemstva, pravijo, da se je v Rusiji javno mnenje tako uravnalo, da vsaj merodajni krogi niso za poseben mir. Mir je po mnenju večine začasne ruske vlade mogoč edino le tedaj, ako se sklene med vsemi vojskujočimi se državami in sicer brez vojnih osvojitvev in brez vojne odškodnine. Kot je znano, se je avstrijska vlada že izjavila, da je pripravljena sprejeti take mirovne pogoje. Vse čaka, kaj bo rekla nemška vlada. Zdi se, da Nemčija ni posebno naklonjena takemu mirovnemu cilju, dasiravno so se razmere na francoskem bojišču močno spremenile. V nemškem državnem zboru je stavljen dvojna interpelacija in sicer od protestantskih konzervativcev in od socialistnih demokratov, naj se vlada izjavi, kako sodi o sklepu mira brez vojnih osvojitvev in brez vojne odškodnine. Kakor se poroča iz Berlinu, nemški državni kancelar še ne bo kmalu odgovoril, temveč je odgovor odložil tako daleč, kakor to dopušča državnozbornski poslovnik. Morda čaka, tako javljajo listi, na kakšno dejstvo ali na kakšen pojav, ki bi mu olajšal odgovor. Ker državni kancelar tako odlaga z odgovorom, je dokaz za to, da je na Nemškem tista struja, ki na vsak način zahteva osvojitve, pridobitve in odškodnine, še vedno jako močna. V tem je ovira za mirovno stremljenje.

V Stockholmu na Švedskem se bo te dni pričel mednarodni socialistični kongres, na katerem se

bo razpravljalo o tem, kaj bi naj služilo kot podlaga za mirovna pogajanja. Na shod bodo prišli zastopniki socialistov iz Avstrije, Nemčije, Ogrske in morda še od drugod. Francoski in angleški socialisti so odpovedali svoj prihod, tudi ruski in italijanski sodrugje se kujajo. Torej je precej dvomljivo, da bi ta kongres imel kakšen uspeh, če se ne bodo socialistični voditelji v četverospornostnih državah v začetnem hipu spomnili na to, da so nekaj tudi spadali k mednarodni, vojsko obsojajoči socialni demokraciji.

Vztrajno in neumorno se trudi za mir sv. Oče papež Benedikt XV. Poleg neprenehljivih opominov na naslov vojskujočih se držav se zateka k molitvi. Kristjani naj kličejo na pomoč Boga in Marijo. Kraljico miru, da se vendar enkrat doseže toli zaželjeni mir. Mesec majnik, posvečen Mariji, je posebno pripraven za to, da verni kristjani svoje mirovno stremljenje kažejo s tem, da molijo k Bogu in Mariji, Kraljici miru. Sv. Oče je te dni odredil, naj katoliški svet pomnoži svoje molitve ter je izdal mirovno molitev k presv. Sreči Gospodovemu in k preblaženi Devici. Naj bi nam majniška Kraljica prinesla če ne naravnost mir, pa vsaj blaženo upanje, da se čimprej sklene mir, katerega si ves svet tako iskreno želi!

Razmere v Rusiji.

Položaj v Rusiji je še vedno v razvoju in še ni dosegel določne stalne oblike. Zunanji minister Miljukov je dne 1. maja naročil ruskim zastopnikom pri tujih vladah, da Rusija ne namerava skleniti z nobeno državo posebnega miru in da so vesti o pogajanjih za poseben mir izmišljene. Vojaško-delavski odbor, ki izvršuje nadzorstvo nad začasno vlado, je izjavil, da je odločno proti temu, da bi se vojska nadaljevala do skrajnosti. Listi prinašajo poročila, da se radi vladne izjave, da se Rusija ne misli na mir, izbruhili v Petrogradu in drugih ruskih mestih nemiri, ki so naperjeni proti vladi. Nekateri listi so celo poročali, da namerava začasna vlada odstopiti. To pa se zdaj ne bo zgodilo, ker so se razni voditelji zopet pobotali med seboj, na množice pa je vplival delavski in vojaški odbor. — Kdaj bo dobila Rusija svojo pravo ustavno obliko, še ni določeno. Začasna vlada še dosedaj ni odredila volitev za ustavodajno skupščino. — Anglija in Amerika zalagata Rusijo z denarjem in vojnim gradivom. Tako dobivajo posebno Angleži vedno večjo moč v Rusiji. Angleški agenti podkupujejo z denarjem vplivnejše osebe in tako načrtoma delajo proti Nemčiji.

Amerika in Nemčija.

V Ameriki se vrše velika prebiranja in nabiranja vojakov. Severna Amerika je začela žvenket z orožjem. Tekom nekaterih mesecev hočejo Zedinjene države baje poslati na evropsko bojišče pol milijona mož in 400 težkih topov. Predsednik Wilson se silno trudi, da bi dobil od Mehike zagotovilo, da Mehika Zedinjenih držav ne bo zahrbtno napadla. Zadnje dni krožijo po listih vesti, da sta se Wilson in predsednik mehikanske ljudovlade Karanea dogovorila in sprjaznila. Wilson ima baje že Karanevo zagotovilo v rokah, da v ameriško-nemški vojski ostane strogo nepristranski. Švicarski listi zatrjujejo, da se je Wilson zavezal napram Karanci, da ga bodo Zedinjene države vedno šteli v boju proti njegovim domačim nasprotnikom. — Nekateri vesti zatrjujejo, da se je razpoloženje med Zedinjenimi državami in Japonsko zelo ohladilo. Japonci sumničijo, da strastna mobilizacija v Severni Ameriki ni naperjena samo proti Nemčiji, temveč tudi proti Japonski. — Zedinjene države so nahujskale tudi Kitajsko, da je napovedala Nemčiji vojsko in se tako lažje oborožuje, če treba tudi proti Japonski. — Številno držav, ki stopajo na stran sovražnikov Nemčije, postaja vsak dan večje. Tako se te dni poroča, da bo tudi ameriška ljudovlada na otoku Haiti (vzhodno od mehikanskega zaliva) v kratkem napovedala Nemčiji vojsko.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču postaja artilerijski ogenj, posebno na Krasu in na južnem Tirolskem, vedno hujši. Švicarski vojaški strokovnjaki sodijo, da je to znamenje za resne priprave za bodočo ofenzivo. Pred Gorico smo dosegli nekaj uspehov. Iztrgali smo Italijanom nekaj strelskih jarkov in smo vneli okrog 50 mož. Zračni letalci se pridno gibljejo na obeh straneh. Pričakuje se torej v bližnjih dneh prav vročih bojev.

Na ruskem in rumunskem bojišču se omča na posameznih odsekih živahnejše gibanje. V Moldaviji so se zadnji teden vršili v posameznih odsekih precej ostri boji, ki pa položaja niso prav nič spremenili. Naši imajo svoje postojanke dobro zavarovane. Na ruski strani ni posebnega navdušenja za ofenzivno delovanje. Radi tega četverospornostni pakt, da bi ruska armada v bližnji bodočnosti dosegla kakih posebnih uspehov, ni dosti utemeljen. Vez pokorščine v ruski armadi je preveč zrahlijana.

Na francoskem bojišču je prišlo dne 4. maja do nove, četrte bitke na 30 km široki fronti pri Arrasu, v katero so poslali Angleži 44 divizij in pa najmanj 2000 topov, med temi 300 najtežjih topov najnovejšega izdelka. Bitka je trajala do dne 7. maja opoldne. V štiridnevni bitki je padlo poldrugi milijon granat na nemške postojanke. Vse ozemlje je bilo razorano in spremenjeno v puščavo. Kjer so bile poprej lepe naselbine, ni ostal ne kamen na kamnu. Tudi v tej bitki se Angležem ni posrečilo predreti nemške bojne črte, četudi so zastavili vse svoje sile. Nekaj kilometrov razoranega ozemlja in tri v razvaline spremenjene vasi je bil ves angleški uspeh. — Skoro istočasno kakor Angleži pri Arrasu so navahili Francozi s 15 divizijami, torej okroglo 200.000 mož, na nemško fronto v Šampaniji pri gorovju Vinterberg. Borba, ki je trajala tri dni, je bila tako silovita, da ji tudi v tej svetovni vojski ni izlaha primere. Izgube so na obeh straneh ogromne. Na tisoče mrtvecev je pokrivalo bojišče. Tudi Francozom se ni posrečilo predreti nemške fronte. Francoski naval je bil odbit. Nizozemski listi pišejo, da je vsa severozahodna Francija ena sama velika vojaška bolnišnica.

Na macedonskem bojišču živahno gibanje. Vsi sovražni napadi med jezerom Ohrida in Prešpa so bili odbiti, istotako na 8 km široki fronti ob kolenu reke Crne. Ob reki Vardar in jezeru Dojran hudi artilerijski boji. Francosko uradno poročilo javlja, da so se bojev pri Ljumnici dne 5. maja v odlični meri udeležili tudi grški vojaki, pristaši Venizelosa, ter zasedli 5 km ozemlja. Tudi drugega dne je polk, sestavljen iz Venizelistov, odbil bolgarski napad in vnel nekaj sovražnikov. V obeh bitkah so se Venizelisti baje izborna izkazali.

Na turških bojiščih so boji nekoliko pojenjali. Samo na kavkaskem bojišču živahni spopadi med turškimi in ruskimi sprednjimi stražami.

Delo na delu

Meseca aprila so P-čolni potopili nad en milijon ton sovražnih in nepristranskih ladij. Od začetka vojske do dne 1. maja so Nemci baje potopili Angležem že okrog 35% njih trgovskega ladjevja. Pomanjkanje živil postaja vsled tega tudi pri naših sovražnikih vsak dan občutnejše.

Razne politične vesti.

Cesar Karel in cesarica Zita sta zadnje dni preteklega tedna obiskala Galicijo. Cesar se je odpeljal dne 3. maja skozi Krakov v vzhodno Galicijo. Obiskal je glavno mesto Lvov ter se od tam podal na fronto med Stanislavom in Kalušem. Z vojniki v jarkih se je prijazno pogovarjal v njih materinskih jezikih ter jim osebno pripenjal odlikovanja. Na potu na fronto in nazaj so od vseh strani drli ljudje, da vidi svojega mladega cesarja. Pustili so delo in so ob cestah in železnicah, kjer se je vozil cesar, napravili slavoloke in razobešali zastave. Živijo-klici so doneli iz tisočerih grl ves čas od Krakova do fronte in nazaj. V neki vasi blizu Lyova so mu napravili posebno pristrčni sprejem. Solski otroci so peli cesarsko pesem, belo oblečene deklice so mu izročile nebroj sopkov, ljudstvo in vojaštvo pa mu je na obširnem travniku napravilo spalir. Dne 5. maja se je pripeljala tudi cesarica Zita v Galicijo. Svojemu visokemu soprogu se je pripeljala nasproti do mesta Ržežov, odkoder se je skupno s cesarjem peljala v Krakov. Po celi zahodni Galiciji se je kakor blisk raznesla vest, da se peljeta cesar in cesarica v Krakov. In zopet so drli od vseh strani ljudje ob železnico, kjer je vozil dvorni vlak. Veselega vslikanja ni bilo ne konec ne kraja. Cesar je dal vlak na več krajih ustaviti, da sta se on in cesarica mogla zahvaljevati ljudstvu za izredno pristrčne sprejeme. V Krakovu je bil sprejem izredno pristrčen. Mestni župan dr. Leo je pozdravil visoka gosta, odgovoril mu je cesar sam in zagotovil, da bo vse storil, da se škoda po vojski čim prej poravnava. Ljudske množice in vojaštvo je priredilo cesarski dvojici izredno ganljiv in slovesen sprejem. Mesto je bilo tako bogato okrašeno z zastavami in deloma tudi z zelenjem in cvetjem, kakor še nikdar prej. Cesar in cesarica sta se s kolodvora odpeljala v Marjino cerkev, kjer ju je sprejel knezsko knez Sapiha. V cerkvi sta prisostvovala kratki pobožnosti. Ko sta se pokazala na ulici, je zopet donelo iz tisoč grl: „Živijo cesar Karel, živijo cesarica Zita!“ Nato sta v poslopju okrajnega glavarstva sprejela več odličnih oseb, med drugimi tudi poslanstvo Poljskega kluba, kateremu je cesar obljubil, da bo po očetovski skrbel za Galicijo in bo gledal, da bodo Poljaki in Rusini živeli v lepi slogi in zadovoljnosti. Tudi slovo je bilo zelo pristrčno. Dne 6. maja sta se cesar in cesarica pripeljala nazaj na Dunaj.

Priprave za državni zbor se delajo na vseh koncih in krajih, samo od strani vlade ne. Za to že mnogi sumijo, da sedanja vlada vendar ni s celim srcem za državni zbor in da bi ji rajši bilo, ako bi ga ne bilo. Nemški nacionalverband je določil kot kandidata za predsedniško mesto v državni zbornici dr. Gross, svojega dosedanega predsednika in sicer